

HAJDUFÖLD

1923. év december 6.

CSÜTÖRTÖK

Debreczen, V. évf. (276)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 6000 K.
EGYES SZÁM ÁRA 300 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

A vezér és a tábor

(Kb) Már már halotti torra sompolyogtak elő a hiénák s örök ellen-ségeink és az árulók diadalmában ringatták magukat: a magyar öntudat, a magyar feltámadás nagy csatamezőjén. Már-már azt akarták hinni és elhitetni, hogy vert seregünk hullahalmaira ráborult az örök éjszaka s tépelődő, tétlen töredékekben, meghibbant végsőkig vakmerőkön kívül nincs tábora a négy év előtt új honfoglalásra harsant magyar eszméknek s a keresztyén nemzeti megújulás megváltó gondolatának.

Veszett dührel, ádáz acsarkodással rohantak reánk, hogy kicsavarják — hitük szerint kevesek kezéből — a megalkuvást nem tudó nacionalizmus lobogóját. Ám Miklós napjának ünnepi estjén tüzek lobogtak fel északon, délen, keleten, az ország szívében és Vég Debreczenben, s im, felvonult töretlen tömör erővel a verhetetlen tartalék.

A magyar ifjuság faklyáit minden nagy magyar városban a régi, fiatalon acélos kezek markolták a mai estén, az ifjuság hadsorainak dobogása mámorító ritmusban újra fellobbantotta az élő magyar szívet s faklyák ezreivel izzób lobogással világított fel az ifju szemekben a magyar jövő szent akarata.

Ez az ifjuság nem fog megroskadni a fáradalmak alatt — mondotta ma Budán a Nagyur előtt a diákok szónoka. — Nem fog megroskadni és nem fog megtörni, ahogy nem rokkant meg a világháború véres próbái alatt, az ellenforradalom diadalmas hőroszi harcában, de nem török meg a jelen és jövő csapásai alatt sem.

Mert ez az ifjuság szervezett, egységes és erős. Egy meggyőződés, egy hit, egy akarat acélozza a küzdésben edzett ifju karokat, a magyar kultúra imádata fénylik az agyakban s az ifju szívek szent szerelme a magyar Nagymagyarország.

Vezérét ünnepelte ma az újra felvonult falanx, s mi, a magyar gondolat tusakodó harcosai egy pillanatra boldog bizalommal ünnepelünk velük.

Mert él a Vezér és változatlan hű szeretettel, rajongó hódolattal jár tábort kö ülötta a magyar jövő nagy-szerű serege. S ha elhangzik a parancs, a „tányérsapkások“ tömör sorai végiggázolnak hitvány ellenségeinken.

Ószik az éjszaka, riadtan röppenek a rémek s a mi ifjuságunk egységes tábora letette egy pillanatra a nemzetépítő munka eszközeit, hogy újra megmutassa magát teljes félelmes erejében. A mai ünnep a diadal szentestéje volt, — egységes a tábor s az igaz utat a Kormányzó mutatja a magyarok Istenének örök akaratából.

A magyar ifjuság hódolata a Kormányzó előtt

Az egész ország diáksága ünnepelte a keresztyén nemzeti feltámadás vezérét - Debreczen ünnepe Horthy Miklós névestéjén

Szerdán este Debreczen sarában, az őszi ködben kgyultak a lelkesedés faklyái s a magyar ifjuság meghordozta azokat a szövétneket, amelyek még egyedül biatató lánggal égnek a magyar éjszakában.

A magyar jövő — a mi főiskolai ifjuságunk hódolt a minden magyarok nagyurának, vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzónak, akinek névnapja ünneppé avatta a szerdai estet.

A föld feldöngött az ifjuság katonás kettősrendjeinek ütemes lépése alatt s az ablakokat megremegtette a felharsanó kiáltás:

Éljen Horthy Miklós!
Éljen Magyarország Nagyura!

Gyülekezés a Csaba-házban

Az egyetemi ifjuság este fél 6 órakor gyülekezett a Csaba-ház udvarán, ahol vitéz *Bánsághy György* Turul fővezér és *Kolosváry-Borcsa Mihály*, a székely főiskolai egyesületek országos sportfőosztály vezetője rendezték a menetet. A Csaba Ház udvaráról 6 órakor indult el az impozáns menet, amelyben mintegy 1200 főiskolai hallgató vett részt. A szártalan faklya és lampion lángja alatt mintegy óriási tűzkigyó, vonultak az ifjuság sorai.

A menet élén négy lovasrendőr haladt, utána *Bence Sándor* Atilla vezér vezetése alatt az Atilla helyi szervezett bajtársi egyesületei, *Kolosváry-Borcsa Mihály* vezetése mellett a *Mefhosz* tagegyesületei jöttek katonás, tömött sorokban. Az Atilla helyi szervezet Csaba bajtársi egyesületét *Szabó Sándor* főlövészmeister, az Árpád bajtársi egyesületet *Halmi Tibor* Árpád vezér, a Werbőczy bajtársi egyesületet *Horváth Bálint* főlövészmeister, a Festetich bajtársi egyesületet *Winkler Lajos*, a Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesületét és a felvidéki főiskolai hallgatókat *Jankó András* sportfőosztályvezető, a gardasági akadémia ifjusági egyesületét gyöngyöshalászi *Takách Géza*, az Egyetemi Körbe tömörült szakosztályok ifjuságát szepesváraljai *Haendel Vilmos* jogászelnök vezették.

A vármegyeháza előtt

Mintegy tüztenger kanyarodott ki a menet a Nagytemplom felől a fő-utcára, ahol az ifjuság hazafias és irredenta dalokat énekelve vonult a vármegyeházáig. Itt már az utcán járó-kelő polgárság is csatlakozott az ifjusághoz s a vármegyeháza ablakait megremegtette a kiáltás:

Éljen Horthy Miklós!

A döngő háromszoros éljenkiáltás elhangzása után arccal a vármegyeháza felé fordulva állottak fel az ifjuság sorai. Itt először a Csaba

énekkar énekelte el a Himnuszot, majd a Kormányzó ismételt lelkes éltetésére megjelent a vármegyeháza erkélyén *Hadhazy Zsigmond* főispán, aki rövid beszédet intézett az ifjusághoz:

Kedves ifju barátaim! — mondotta a főispán. — A legelső magyar embernek a Kormányzó Ur Ófömlétségének szóló meleg tüntetésért és hódolatért fogadják szívélyes üdvözlömetem és forró köszönetemet.

Az Önök hódolata és mélységes hazaszeretete az a fényes csillag, amely a sötét magyar éjszakában is bízhatóan mutatja nekünk az utat a magyar feltámadás felé.

Kitartás és türelem, megértés és szeretet kapcsoljon össze minden magyart az ünnepi estén. Éljen az ifjuság, éljen a Kormányzó Ur!

Az ifjuság a Kormányzó szünni nem akaró lelkes éltetésével felelt a beszédre. A viharos lelkesedés lecsillapultával a Csaba énekkar el-énekelte a *Nem nem sehd!*, majd felharsantak a katonás vezényszavak s az ifjuság ósiópai megindulnak a Kossuth szobor felé, ahol kezdetét vette a *feljődneképpani* ünnepség.

A Kossuth-szobornál

Ez már teljesen csak az ifjuság ünnepe volt. A faklyák és lampionok

Horthy Miklós Kormányzó, Magyarország nagy-ura sokáig éljen!

A tomboló lelkesedéssel fogadott beszéd után *Kolosváry-Borcsa Mihály*, a *Hajdúföld* főszerkesztője, a *Szeffe* elnöke beszélt az ifjusághoz.

A mi faklyáinknak tüze, — mondotta többek között — nem az, ami a multak faklyászenéinek korteskedő ünnepléséi, hanem a magyar hajnal pirkadásáé.

Ezekben a lángokban fent lobog a mi rettentő erőnk, a szervezett magyar ifjuság ereje. A mi agyunkban az ujjáépítés vasakarata, ök-leinkben az elsőpró hatalom az országot megfőjtó rabláncok, a belső ellenségek ellen s szívünkben Nagymagyarország szent szerelme.

Szimbolum az, amint a mi soraink lobogó fényárban előkanyarodtak Debreczen hideg, sáros, közömbös utcáin. Az igaz magyar kultúra fényét, a tisztítás izzó tűzét,

a megváltás lánglobogását mi hozzuk magunkkal

a sárba, közömbösségbe sülyedt országnak s ezen az uton a rettentő Nagyur, vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó a mi vezérünk, akit tartson sokáig, segítsen diadálra a magyarok Hadura.

nok lángja mellett fellobogott a legszebb, legigazabb és leghatalmasabb láng, a magyar ifjak hő szívének tüze.

A Hiszekegy eléneklése után dr *Jóób Géza* mondott beszédet:

Három éve mult annak, hogy egy ködös őszi napon fehér paripáján Budapestre bevonult a vezér vitéz nagybányai Horthy Miklós. (Szünni nem akaró éljenés.)

Akkor is ott álltunk a háta mögött, fegyveresen, azzal a szent fogadalommal, hogy kivasszük a részünket a küzdelemből, Magyarországot ujjáépítéséből. Három év mult el, de mi most is szent meggyőződéssel valljuk, hogy a Kormányzó ur Ófömlétségének, mint Otrantónál, a kicsiny magyar flottát, úgy fogja biztos révbe vezetni a magyar nemzet hajóját.

Nem úgy ünnepelünk most, mint máskor! A mi faklyáink fénye elvilágol Észak, Kelet, Dél és Nyugat felé s jelt ad a mi szenvedő testvéreinknek az új honfoglalásra. S most, amikor törhetetlen szeretettel és hódolattal ünnepelek Magyarország Kormányzóját, azzal a hű imával fordulok a magyarok Istenéhez, Hadurhoz, hogy adjen neki erőt, egészséget, hosszú életet, hogy épségben érhesse meg a magyar feltámadás napját.

Kolosváry-Borcsa Mihály beszéde után az ifjuság ismételt viharos lelkesedéssel ünnepelte a Nagyurat. Majd hazafias dalokat énekelve zárt sorokban visszatért a Csaba-házba, ahol a legnagyobb rendben oszlott szét.

Debreczen város keresztyén magyar közönségének jóleső látványt nyújtott az ifjuság gyönyörű ünnepe s az a meglepő fegyelmesség, amelyet a szervezett magyar ifjak a nagyszerű felvonulás alkalmával tanusítottak.

Budapesten

A budapesti főiskolai ifjuság minden eddiginél impozánsabb módon adott kifejezést a Nagyur iránti hódolatának.

A felvonulásban több mint 10,000 főiskolai hallgató vett részt. Felvonultak a Turul bajtársi szövetség egyesületei, a megyetemi hallgatók Hungaria bajtársi egyesülete, a Mefhosz tag egyesületei, élükön a Székely Főiskolai Hallgatók Egyesületével, a menekült ifjuság Területi szövetsége. Résztvettek azonkívül a menetben a középiskolák felsőbb osztályu növendékei is. Az ifjuság az Egyetem-téren gyülekezett és

Siketnémák karácsonya

A debreceni siketnéma intézetben százöt szerencsétlen siketnéma gyereket ápolnak. Ezeknek a legnagyobb részben teljesen szegénysorsú gyermekeknek az ellátásáról és ruházásáról is gondoskodik az intézet.

A súlyos anyagi viszonyokra való tekintettel a gyermekek ellátása és ruháztatása igen szegényes, ilyen körülmények között el sem képzelhető, hogy a közelgő karácsonyi ünnepeken a nyomorúságos kis gyermekekkel éreztetni tudják a szeretet nagy ünnepeinek melegségét.

Épp ezért az intézet igazgatósága Debrecen jóságos, áldozatkész társadalmához fordul, hogy adományokkal tegyék lehetővé, hogy a siketnéma gyermekeknek is becsületesen szeretet ajándékaival a Jézuska.

Az adakozók ajándékaikat a siketnéma intézet igazgatóságához juttassák el.

Befejezés előtt a sakkverseny

A debreceni Sakk-kör háziversenye a befejezéshez közelg. A második csoportban befejeződtek a döntőmérkőzések is, amelynek eredményeként első lett Nagy Endre 3 győzelemmel, II. III. IV. egyformán egy győzelemmel Tardy, Grünfeld, Fekete. Nagy Endre nagyképességű játékos, aki előtt szép jövő áll. A helyezettek közül a fiatal Fekete fejlődőképes.

Az első csoport első négy helyezettje: Szabados Sándor 8 1/2, Torma Sámuel 7, dr Kis Péter 6 1/2, Dámy Barna 5 1/2. A négy első helyezett egymás között egyfordulós mérkőzést játszik s az itt elért egységsszámokat hozzáadják az eddig elért egységsszámokhoz. Eddig a Kis-Torma játszmát bonyolították le, amely Kis győzelmével végződött.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feláldozásában.*
Amen

innen indult el a Vár felé. A menet élén a 2 ik honvédegyesület zene-kara és az egyetemi énekkarok haladtak. Az ifjúsághoz óriási tömeg csatlakozott ugyannyira, hogy amidőn

a menet eleje már a Varba ért, a vége még mindig csak a Linc-biden haladt.

A vár udvarán az ifjúság zárt rendekben sorakozott, míg a faklya tartó ifjak H M alakban állottak fel a palota erkélyével szemben. Viharos lelkesedés zugott végig az óriási tömegben, amidőn a Kormányzó családjaival együtt megjelent az erkélyen.

Az ifjúság nevében dr Szilv Kálmán műegyetemi tanár, a Hungaria bajtársi egyesület magisztere a fővetkező hódoló beszédet mondotta:

Főméltóságú Kormányzó U! A budapesti magyar egyetemi és főiskolai ifjúság testületileg és az egész ország ifjúságának képviseletében felvonult, hogy névnapunk előestéjén hódolattal köszöntse. Az ország különböző ifjúsági egyesületeinek és szervezeteinek sokaságára tekint most le Főméltóságod és láthatja, hogy ezeket mind egy

megbonthatatlan egységbe forrasztja egybe a lelek közös-sége.

Szegény és árva ez a magyar ifjúság. Az egyik árvája a háboruban elesett édesapának, a másik árvája elveszett édes szülőföldjének és valamennyi árvája az elveszett Magyarország. Pénz és taps nélkül, sőt nagyrészt nyomorban és közönyös társadalom között él a magyar diák. Hiszünk és reméljük, hogy

a mai magyar ifjúság nem fog összeroskadni a fáradalmak alatt.

A magyar ifjúság ösztönösen érzi, hogy Főméltóságod szívéből szeretet és féltő aggodás sugárzik feléje és éppen ezért egyéb ajándékot nem hozhat névnapjára, mint azt az ünnepléses hitvallást, hogy

az egységes magyar Ifjúság lelkében él a törhetetlen hazaszeretet, az önmegtartóztatás, vas-akarát

és abból Főméltóságod bizton re-

mélheti a mai ifjúságban a magyarság jövőjét.

A Kormányzó a következő beszédben felelt:

— Ö ömmel látom itt a jövő reményét, az ifjúságot, a hazaszeretben egybeforvva. Hogy eljöttek, ebben egy jobb jövőbe vetett hitük bizonyosságtételét, bizalmát és azt az elhatározását látom, hogy

soralkat ezután sőt fogják meg-bontani.

Az egyetlen életmentő erő az egység. Amikor a terror napjaiban még oly könnyedén lövették és akasztották szerencsétlen véreinket, akik nem voltak hajlandók a bolsevizmus eszméjét a megváltó szabad-ság napján dicsőreli elcsúszni, mert hiányzott a hazafiasan gondolkozó többség egysége és szervezetheze.

Ma, amikor a hatalom kezében van, nem szabad elfelejtenünk, hogy az emberi kultúra legnagyobb vívmánya és kincse az igazság. Ne engedjük, hogy az alkotást és a munkaerőt kikezdje az elernyedés és hogy a mindennapi megélhetésért való küzdelem kioldja lelkünkben a fogékonyt az ideálok iránt.

Ne engedjük szívünkbe belopódzni a csüggedés és kiszámíthatóság romboló eszméjét.

Ifjú szívük lelkesedését vigyék be az ünnepi percekből egész életük munkájába, az állandó munkateljesítésbe és akkor ez az ország hamar talpraáll, gyorsan megérjük egy dicsőséges új hajnalhasadást.

Szívből köszönöm lelkes üdvözlőket.

Hosszantartó lelkes éljenzés és taps követte a Kormányzó beszédét.

"Gazember az a zsidó, aki magyarnak vallja magát"

Egy héber vigéct elítélték nemzetgyalázásért

A siber fajra mályon jellemző bűnpont tárgyalt szerdán délelőtt a debreceni kir. törvényszék büntetőtanácsa Kohly József előkelte alatt.

A vádlott Klein Sámuel 53 éves zsidó nagykereskedő, debreceni lakos, kereskedelmi utazó volt, akit a magyar állam megbecsülése elleni vétségért vádolt a bír. ügyészség képviseletében Bod Kálmán ügyész. A vádiratból kiderül, hogy Klein Konyáron az év március 15-én a Kohly féle kocsmában vitaközös-közben elkezdte a magyar nemzetet sértőgetni.

a legdurvább szavakkal gunyolta a magyar fajt.

Többek között a következőket jelentette ki nagy pohkendien:

— Magyarországon az urak igen elfogultak a zsidósággal szemben, pedig ha, a zsidó nem volna, ki bonyolítaná le az export-import kereskedelmet. A zsidók tartják fenn Magyarországot, azok tartják pénzzel, máskülönbben koldulni lehetne minden magyar ember.

Sammiféle keresztény intézmény nem boldogulhat, mert a vezetőemberek elsősorban a saját zsebéket tömik tele. *Gazember az a zsidó, aki magyarnak vallja magát, én sohasem voltam magyar, de nem is leszek.*

Klein Sámuel szavai nagy felháborodást keltettek, különösen Csobánkán Simon és Nemes Elek segédjegyző fejezték ki megbotránkozásukat s intették le a nemzetgyalázó zsidót.

Klein a főtárgyaláson már mindent tagadott, azonban a tanúk — kivéve a zsidó tanukat, Kohly és családját — ellene vallottak, bizonyították a vádat.

A perbeszéd után a bíróság Klein Sámuel nemzetgyalázás bűntette miatt

egymillió korona pénzbüntetéssel ítélte.

Az ügyész súlyosbításért, a vádó nyhítésért fellebbezett.

Apróhirdetések ingyen a Hajdúföld előfizetőinek

A debreceni sajtó 1848-49-ben

V.
NÉPBARÁT

„Szerencsés jónapot hívának kigyelmeiteknek mindközönségesen. Ha ráérnek bennünket meghallgatni, egy pár szónk volna kiegyelmeitekhez, amint itt most öregből el is mondjuk“.

Ezzel a jóízű „Előjáró beszéd“del jelent meg a „Népbarát“ című lap első száma 1848 tavaszán Pesten Vas Gereben szerkesztésében. Amint a beszéd modorából is látni lehet, e lap nem a „finnyás orru, satnya nép“ számára indított, nem a politikai civódások rakéta raktára volt. A lapalapításnál egy addig mellőzött osztálytömeg állott a lapalapítók szeme előtt, maga a nép, amely akkor vonult be először az alkotmány sáncaiba. Éppen az volt e lap célja, hogy a bekövetkezett változásokat a népnek a maga nyelvén és a saját észjárásához szabott modorban adja elő, hogy megmagyarázza a képzettség nélkül álló nagy tömegnek azokat az új fogalmakat, amelyek most a törvénykönyvbe diadalmasan bevonultak.

Debrecenben első száma a menekülésre következő első nagyobb za-

var után mindjárt, már januárban megjelent s itt folytatta fontos misszióját április 28-ig, május 6-án már ismét Pesten jelent meg.

Debreceni időzése alatt is Vas Gereben kezében volt a rátermettség kiváló érzékével vezetett szerkesztői toll. Törőlmetszett magyaros gondolkodásával, derült, jóízű előadással, népies modorával egyenesen arra jeleltetett ki, hogy az ő egyéniségének pecsétjével jelenjék meg az a lap, mely először akart a nép szívéhez férködni és olyan időben, mikor a nép gondolkodás módjának formálása a nagy nemzeti küzdelem elsőrangú tényezője volt.

Vas Gereben írta többnyire a lap politikai cikkeit, közvetlen, egyszerű módon.

Munkájában hazánk legjobb költői segítették, így a „Népbarát“ ba *Peitőfi, Arany, Tompa, Czuczor, Garay, Lévy, Vajda János és Balcsu Károly* írtak költeményeket. Itt kezdte meg *Sárosi* is híressé vált *Arany trombitájának* közlését. A szerkesztőtársnak kiszemelt Arany János nem vállalta a neki felkínált szerepet, de sokat dolgozott a lapnak, míg ő maga Szalontán maradt, csupán hébe-korba keresve fel Debrecenre. A lap segéd-szerkesztője így *Atádi Vilmos* lett.

A lap politikája a közéletet ha-

ladd. Okos megfontolással vezetett keresztül a népet a nagy átalakulási folyamaton, majd később pedig a harc zivatarában higgadt, józan fel-fogásával gyakorolt nagy hatást. A szélsőségre izgatottakat, mint Tancsicsot és a flamingó vezért, Madarász Lászlót gyakran ostorozta.

A „Népbarát“ fontos missziója kellő méltánylásra talált a hivatalos fórum előtt is. Hiszen megindulását is a pesti központi választmánynak köszönhetette, a kívánt 5000 forint kauciót pedig még az első szám megjelenése előtt Pest várme-gye és Pest városa közösen tették le. A kormány is segítette támogatásával, az első szám közel félmillió — horribilis szám — példányban jelent meg. Kormányrendeletek hívták fel a hatóságokat a lap terjesztésére s a kormány intenciója volt az is, hogy a lapot a hazánk területén élő nemzetiségek nyelvére lefordítva külön is kiadták. A lap nagy jelentőségű és komoly felfogású dokumentálja az is, hogy bár *Eötvös József* 600 példányt fizetett elő, hogy azokat osszák ki az ország szegény lakosai között.

Debrecenben a nagy munkával megterhelt városi nyomda állította elő számonként 2500 példányban. Vas Gereben egy ízben panaszt emelt a városi nyomda ellen, hogy a nyomda

a lapot drágán fizetteti. A panasz szerint a 2500 példányban megjelentetett második szám papíros és nyomási költségei összesen 63 forintot és 28 krajcárt tettek ki. Más idők voltak azok, amikor a városi tanács még ez összeget is 48 forint és 28 krajcárra mérsékelte.

Vas Gerebennek különben a kaució körül is támadt kellemetlensége a várossal. A tanács ugyanis február 22-én a rendes törvényeségi eljárást indította meg Vas-Gereben ellen, miután a kauciót ismételt felhívásra sem tette le. A Népbarát is alighanem a Munkások Újságja sorsára jut, ha a honvédelmi bizottmány nevében Nyári Pal idejében közbe nem lép és arra nem utasítja a várost, hogy a lap kiadása elé a Pesteu letett kaució alapján ne górdísen akadályt.

A Népbarát valóban a nép barátja volt. Nem elméleti tudósok vagy porhintő kortések módjára. Nem tette a népet egy-két vicc kedvéért oktalau megbántások cőtáblájává. Kinn járt közte s nagy költőnk nyelvén zengzetesen beszélt hozzá. Ahhoz, hogy munkáját végezhesse, aldozatra volt szüksége, de az ilyenmü áldozatokban gazdag volt a magyar szabadság elbukott küzdelme.

(—60)

Tizenhatmillióstikkasztott Jónás Schön Egy szélhámos izraelita viselt dolgai Öngyilkossági kísérlet a fogházban

Jelentette a *Hajdúföld*, hogy a debreceni rendőrség őrizetbe vett egy Jónás-Schön nevű zsidó fiatalembert, aki számos nagyarányú szélhámoságot követett el. A szélhámos viselt dolgoiról, letartóztatásának körülményeiről most az utóbbi újabb részletek derültek ki.

Nem jó adósnak lenni

Jónás István, a 28 éves állítólagos zsidó magántisztviselő, mint ismeretes, a *Modern Kabaré*-ban nagy mulatságot csapott s a pincéreknek *másfél milliót cehet hagyott* kifizetetlenül s úgy ment haza aludni az Arany Bikabéli lakására. A pincérek már kora reggel ott voltak a kiegyenlített számlákkal, — mire Jónás ur — akinél mindössze 200 korona volt, — kisebb mennyiségű morfiomot vett be kétségbeesett helyzetében. A pincérek észrevették Jónás rosszullétét s a mentőkkel beszállították az öngyilkosjelöltet a belklinikára, ahol ápolás alá vették.

Legalább a ruhát

A pincérek időközben megjelentek a rendőrségen s azt kérték, hogy Jónás adóssága fejében adják ki nekik a ruháját. A rendőrség azonban nem teljesítette kérésüket, mivel időközben már gyanus jelek merültek fel Jónás ellen, ellenben felhívták Jónást, hogy jelenjen meg a rendőrségen a ruhák végett. Jónás nem akart megjelenni, — ugyilátszik gyanút fogott, — azonban a pincérek, akik állandóan figyelemmel kísérték adósságuk egészségi állapotát, fölfigyelték Jónást s felvitték a rendőrségre.

Az áruló levél aláírói

Időközben egy másik pincér, akinél szintén tartozott Jónás, felhozta a rendőrségre egy Sopronból a Jónás címére érkezett levelet, amelyben egy érettségi bizonyítvány volt Jónás nevére kiállítva.

Jónást éppen ekkor hallgatták ki a rendőrségen. Mikor a jegyzőkönyvet alá akarták vele íratni, Jónás zavarba jött, de nagynehezen leírta a *Jónás* nevet, bár látszott, hogy először más nevet akart leírni. S mikor közölték vele, hogy a szüleit is értesítik öngyilkossági kísérletéről, zavara csak fokozódott s végül beismerte, hogy őt tulajdonképpen nem is Jónásnak, hanem Schönnek hívják, de semmi rosszat sem akart a névcserevel. Ekkor elébe tárták a Jónás nevére kiállított érettségi bizonyítványt, mire részben beismerő vallomást tett.

A szibériai fogoly

Beismerte, hogy hosszabb időn keresztül Jónás néven követett el több szélhámoságot.

Jónás egy ismerőse, aki még jelenleg is Szibériában fogoly, tudta, hogy Sopronban érettségizett azért kért az ottani iskolától egy érettségi másolatot, hogy a kiletét igazolni tudja s igazolvánnyal felszerelve üzhesse kisedő szélhámosságait.

10 millióstikkasztás

Később beismerte Jónás, hogy Budapesten *Uszó István*, a *Szent István kórház művezetője* kárára 10 millióstikkasztást követett el, azonkívül több sikkasztási panamát is követett el. A milliókat elmulatta, nőkre költötte el.

Újabb öngyilkossági kísérlet a fogházban

Jónás-Schönt kihallgatása után őrizetbe vették. A mult este a rendőrségi fogdában újra öngyilkosságot kísérelt meg, az ereit akarta felvágni, azonban tettét idejekorán

A franciák Amerikával együtt akarják rendezni a jóvátétel ügyét

Kommunista összeesküvést fedeztek fel Németországban

Eddig még meg nem erősített hírszerint a francia kormány meghívta az Egyesült Államok kormányát a jóvátételi fizetések megállapítására alakuló szakértői bizottságban való részvételre. Ha ez a hír valóban bizonyul, úgy az európai helyzet feszültségének lényeges enyhülését várhatjuk. A szakértői bizottság kiküldésének terve az angol kormánytól származik, de az angol kormány olyan bizottságot óhajtott kiküldeni, amely döntő sulyal léphet fel, míg a francia kormány ezzel szemben azt kívánta, hogy a szakértői bizottság egyszerű tanácsadó szerv legyen.

Köztársasági elnök, mint betörő

Braunschweighből igen érdekes hírek érkeznek az ugynevezett népkormány tagjairól. Egy betörőbanda ügyében folytatott nyomozás megállapította, hogy *Braunschweig szabadállam első elnöke és ugyanakkori közoktatásügyi népbiztosa egy betörő-*

Fábián és Szilágyi szenzációhajhászó interpellációi a nemzetgyűlésen

Liberális rohamok a Kormányzó nevének napi politikába vonásával - Baloldali botrányok késleltetik a földreformnovella tárgyalását - Reformálni kell a hitbizományokat

A nemzetgyűlés mai ülését tizenegy órakor nyitotta meg *Szicovszky Béla* elnök.

Áttérnek a földreformnovella folytatásához tárgyalására.

Baross János: A földreformtörvénynek főhibája az volt, hogy a végrehajtásnál hiányzott az egységes koncepció. Ennek a következménye az, hogy a törvény végrehajtásánál nincs meg a kellő szakismeret és a határozott program. A földreform megoldásához

Járadékbank s telepítési bank szükségessége,

mivel pénz nélkül ezt végrehajtani nem lehet. Feltétlenül szükséges a földbirtok egyenletesebb megosztásához Magyarországon a *telepítési akció*.

Az azonban nem lehet csupán a földreformnovella keretében megvalósítani az egészségesebb földmegosztást. Társadalmi erők bevonása is szükséges.

Ezután a hitbizományi birtokok

alakulását fejtegeti. A hitbizományokat azoknak a kedvéért létesítették, akik politikai érdekeikért latifundiumokat szereztek. Meg kell állapítani azonban, hogy ezekben az időkben nem a jó hazafiak, hanem a hazaárulók szereztek latifundiumokat. Nem is normális közép- és nagybirtokokból alakultak a hitbizományok, hanem egész országrészekre kiterjedő, abnormalisan nagy latifundiumokból. Ezért történt azután, hogy 1790 óta minden országgyűlésen szóba került a

hitbizományok reformjának

kérdése. A hitbizományoknak nyolcvan százaléka maradt vissza Csonkamagyarországnak. Kilencvenhét hitbizomány közül nyolcvannégy. Ötven képviselő aláírásával a következő határozati javaslatot nyújtja be:

A nemzetgyűlés utasítsa a kormányt, hogy a jövő ülészakban

észrevették, megakadályozták az öngyilkosság végrehajtását. Állapota nem súlyos. Most már fokozottabban vigyáznak rá.

Ügyében tovább folyik a vizsgálat. Nincs kizárva, hogy a Schön is csak álneve a szélhámos zsidónak s még számos szélhámoság, bűn terheli a lelkiismeretét.

banda tagjai voltak és ezért most letartóztatják őket.

Kommunista összeesküvést fedeztek fel Berlinben

Berlini jelentés szerint az ottani szovjetkövetségen nagy összeesküvést lepleztek le. Erre a Berlinben lakó oroszok között nagy pánik támadt, nagyon sokan minden bejelentés nélkül elmenekültek a városból. Többen a bolsevikiek közül a követségen kaptak menedéket.

Titkos kommunista lap Drezdában

A kommunisták Drezdában kísérletet tettek arra nézve, hogy titokban pártlapot adjanak ki. A rendőrség tudomására jött a dolognak, megszállta a nyomdát s letartóztatta a szerkesztőket.

terjesszen elő törvényjavaslatot az elévült hitbizományi jog reformjáról.

Lovász János: A novellára azért volt szükség, mert az alaptörvény nem hozott megnyugvást. Elsősorban azoknak kell földet adni, akik ezért a földért küzdöttek.

A novellát elfogadják. *Szakács Andor* a javaslatot nem fogadja el.

Lovász János: A novellára azért volt szükség, mert az alaptörvény nem hozott megnyugvást. Elsősorban azoknak kell földet adni, akik ezért a földért küzdöttek.

A novellát elfogadják. *Szakács Andor* a javaslatot nem fogadja el.

Áttérnek az interpellációkra.

Fábián Béla ismét a Nép, Szózat ellen intéz kirovatot és foglalkozik a mátiszkai népgyűléssel. Kéri, hajlandó e a belügyminiszter a rendőrség kötelekéből minden gyanus elemet eltávolítani, milyen intézkedéseket foganatosított a „titkos társulatok” megszüntetése céljából s hajlandó e a sajtóban meghonosított durva hangot megakadályozni.

Rakovszky Iván belügyminiszter: Törhetetlennek tartja, hogy egyes lapok akkor, amikor becsületes nyomozás folyik, azt folytonosan nevétségessé tegyék.

Rakovszky a liberális sajtó hazugságairól

A nyomozással kapcsolatban nemcsak az egyik oldalon történtek hibák, hanem a másik oldalon is. Hibáztatja, hogy a másik irányzatú sajtó a közönség előtt a nyomozás stádiumáról és az eredmények felől egy csomó olyan állítást közöl és dob bele a közvéleménybe, amelyek a

valóságnak egyáltalán nem felelnek meg.

Erről a helyről arra kéri a sajtót, hogy minden egyes ügy alkalmával teljes erejével arra törekedjék, hogy csakis a valóságnak tökéletesen megfelelő anyagot közöljék.

A mátiszkai gyűlés ügyében a szónokok ellen a bünvádi eljárás megindult és a rendezők is felelősségre fognak vonatni, de Komoróczy alispánt is felelősségre fogják vonni.

Foglalkozik a Kovács testvérek ügyével és Andrejka Károly főkapitányhelyettesével is. Ebben az ügyben a független bíróság, illetve a hadbíró fog itélkezni, így vitakozni felelté fölösleges.

A baloldalon és különösen a szélsőbaloldalon óriási zaj támad s az elnök mintegy 5 perc múlva tudja a rendet helyreállítani.

Rakovszky ezután megvédelmezi Andrejka főkapitányhelyettesét a baloldal elcsapatási követeléseiével szemben. Arra a felszólításra vonatkozólag, hogy a bombamerénylet aktáit a nemzetgyűlés elé terjessze, azt válaszolja, hogy ez az ügy a bíróság előtt van. Igen furcsa volna a bíróság döntése előtt álló aktákat a nemzetgyűlés elé hozni.

Ismét a liberális sajtó

Kijelenti, hogy amennyiben ez a meghonosított durva hang, amely egyes sajtóorganumokban uralkodik, tovább tart, kénytelen lesz a legerélyesebben fellépni.

A Ház többsége a választ tudomásul veszi.

Esztergyólyos (Epstein) János: A zalaegerszegi internáló tábor ügyét teszi ismét szóvá.

Szilágyi a Kormányzó személyét próbálja belekeverni a napi politikába

Ezután *Szilágyi Lajos* interpellál. A miniszterelnököt nyilvános népgyűlésen *Prónay Pál* alezredes azzal a súlyos váddal illette, hogy megszegte becsületszavát.

Részletesen előadja, hogy annak idején *Prónay Pált* az ellenzék követelésére a miniszterelnök elmozdította állásából, azonban állítása szerint egy szerződésben biztosították változott viszonyok esetén a hadseregbe való visszavételét. Az iratot szerinte a miniszterelnökön, a honvédelmi miniszteren kívül a Kormányzó is aláírta.

Óriási viharok között egyszerűen azt a követelést állítja fel, hogy az egységspárt és a fajvédők — akik szerinte összejártszanak — tünjenek el a politika színteréről.

Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter a leghatározottabban viszszautasítja *Szilágyi Lajosnak* eljárását, amellyel a Kormányzó személyét és nevét a vitába dobta. Tény, hogy *Prónay* a hadsereg kötelekéből elbocsájtását kérte, hogy milyen okból kifolyólag, az nem tartozik ide. Ezt meg is kapta.

Prónay nehéz viszonyok között nagy szolgálatakat tett. Ő volt az, aki megszervezte az első karhatalmat és azt a rend helyreállítására érdekében rendelkezésre bocsájtotta. Ha valaki ilyen szolgálatot tesz, egész természetes, hogy ezzel nem lehet úgy elbánni, mint mással. Különben *Prónay* jelenleg átmeneti állományba van helyezve.

Eckhardt Tibor a belügyminiszterhez intézi interpellációját a magyaróvári választáson történt visszasságok tárgyában.

Az interpellációt kiadják a belügyminiszternek.

Ezután *Kiss Menyhért* interpellál a mátiszkai gyűléssel kapcsolatban *Komoróczy szatmári alispán fel-függesztése tárgyában*.

Vass József népjóléti miniszter kijelenti, hogy a fegyelmi vizsgálat feladata az lesz, hogy az alispán magatartását tisztázza. Ha *Komoróczy* igaz van, meg fogja kapni ez elégtételt, ellenkező esetben a büntetést.

Ezzel az ülés háromnegyed nyolckor véget ért.

Legolcsobbak a Hajdúföld apróhirdetése

A létszámapasztás mint életmentő . . .

Leszakadt a mennyezet az árvaszék épületében

Szerdán délelőtt a debreceni városi árvaszék épületében, amely a Csapó-utca 19. szám alatti Knoll-féle házban volt, nagy izgalmat keltett a tisztviselők és a házbeliek között egy mennydörgésszerű robaj. Kevéssel 12 óra előtt ugyanis az egyik hivatalos helyiségben

leszakadt a mennyezet

s a tetőzet, gerendák a szoba padlózatára hullottak. A szerencsétlenség Kovács Kálmán árvaszéki ülnök régi hivatalos helyiségében történt, amely most szerencsére üresen állott s így a szerencsétlenség nem követelt emberáldozatot. Hogy az irodai helyiség üresen állott,

az a létszámapasztásnak köszönhető.

Ugyanis Varga Károly helyettes árvaszéki elnök a létszámapasztás következtében nyugdíjba ment s az ő szobáját Kovács Kálmán ülnök foglalta el, míg az ő szobája egyelőre üresen maradt s üres volt akkor is, amikor a szerencsétlenség történt.

Jellemző a mai viszonyokra, hogy az épület már évek óta javításra, tatarozásra szorult, azonban a tulajdonos nem akarja javíttatni, mivel a város

igen csekély bérl fizet

az épületért, míg a város, mint bérlő szintén nem akart áldozni a javításra, míg most aztán bekövetkezett a mennyezet leszakadása.

Javultak a debreceni közegészségügyi viszonyok

Debrecen város közigazgatási bizottsága szerdán délután 4 órakor ülést tartott a városházán Magoss György polgármester elnöklése alatt.

A bizottság többek között foglalkozott a közúti költségek elbírálásával s kimondta, hogy

az utadót 95 százalékban kell megállapítani,

miután a költségvetésben jelentékeny hiányok mutatkoznak.

A város közegészségügyi viszonyairól Tildos Kálmán főorvos tett jelentést, amely szerint a közegészségügyi viszonyok a múlt havhoz képest lényegesen javultak. Debrecenben a halálozások száma 148, a születéseké 189 volt. A természetes szaporulat tehát 41. A hasi betegségek száma 47 ről 27-re csökkent, viszont a kanyaró terjedt, annyira, hogy az **isptályi iskola egy osztályát be is kellett zárni.**

Az által, hogy az egyetemi klinikák elfoglalták saját helyiségeiket, egyfelől

felszabadult az Augusztia szanatórium,

másrészt pedig a fertőző betegek elhelyezése is könnyebben megy. Mindazonáltal a kisegítő kórház felállítására szükséges, mert a **bujakórosokat és az elaggottakat nem tudják hol elhelyezni, mert a szegényház zsúfolva van.**

A vízvezetési viz nem fertőző ugyan, de legtöbbször zavaros. Kifogásolja még a főorvos a piacok rendezetlen és tisztátalan voltát s ezért javasolja a bizottságnak, hogy **indítványozzák a közgyűlésnek a piacok aszfalttal vagy betonnal való kikövezését.** A bizottság a jelentést tudomásul vette.

— Gyors- és gépirásban teljesen jártas kisasszonyt keresünk. Ajánlatok Hegedűs és Sándor Irod. és Nyomdai Rt.

HÍRDELMEN

1923 december 6. (Csütörtök)

Prot.: Miklós. Kath.: Miklós.

1868 Magyarország és Erdély egyesülésétől szóló törvény szentesítése.

1240 Batu kán mongol csordái feldúlják Kiewet.

Időjárás: Egész Nyugateurópa felett depresszió uralkodik. Keleten erős a légnyomás. Hazánkban több helyen volt csapadék hőmérsékletcsökkenéssel.

Időjárás: Felhős enyhe idő várható helyenként csapadékkal.

Közművelődési könyvtár: 10—1-ig, délután 4—7-ig.

Csokonai színház: Este fél 8 órakor Dandin György és Parasztecsület.

Apollo: Frakk teszi az embert.

Vigszínház: Lavina.

Omnia: A rémület hajója.

Az Egyetemi Kőr orvososztálya d. u. 5 órakor taggyűlést tart a kollegium bölcsészeti I. sz. teremben.

A Békessy Béla vívókub. összejövetele fél 9 órakor az Angol királynőben.

A Szent Erzsébet egyesület választmányi ülése 4 órakor Sz. Anna-u. 31.

Napsugar vagy mentő árverés délután 3 órakor Piac 10.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kigyó, Arany Egyszaru, II. Rákóczi Ferencz, Nádor, Csokonai, Reménység.

— Az Arany János Társaság Bólyai és Kőcsei emlékünnepevényén, mely december 9-én, vasárnap délután 5 órakor kezdődik a piarista főgimnázium dísztermében, a tudományos élet három debreceni kiválósága, **Hogyer József főgimnáziumi igazgató, dr. Mitrovics Gyula és dr. Zsigmond Ferenc egyetemi professzorok tartanak magas színvonalú előadást.** Jegyek még kaphatók a Nemzeti Hitelezési helyiségében és Springer József könyvkereskedésében. Üdülhely ára 2000, állóhely 500 korona.

— Társadalmi és egyesületi élet. Az **Ady Endre asztaltársaság** ma, csütörtökön este 10 órakor az Angol Királynő kék szalonjában összejövetelt tart. Az összejövetelen meg fog jelenni **Ady Lajos tankönyv-letli főigazgató is.** Az elnökség ezután is kéri a tagok pontos megjelenését.

A **Műpártoló Egyesület** tagsági jegyeit az 1923. évre kikézbessítik. Kéremek a tagok annak kiváltására, hogy a december 25-én megnyíló őszi tárlaton a tagsági kedvezményeiket élvezhessék.

Hítvédelmi szakosztályi gyűlés lesz a kollegium dísztermében pénteken, december 7-én délután 5 órakor, ahol Kiss Ferenc egyetemi professzor tart előadást „Gondolatok az egyházépítés köréből” Belépti díj nincs.

— **Közgazdász bál Budapesten.** Amint értesülünk, a fényes budapesti közgazdász bált január 12-én tartják meg Budapesten a Vigadó összes termeiben. A közgazdász bálnak az elmúlt esztendőket is felülmúló sikerét nemcsak a körülmények és nagyrányú rendezés, hanem az a körülmény is biztosítja, hogy most a jogász bál elmarad és ennek szerepét a közgazdász bál veszi át, mely így az elite bál sorában sajonnyit, a leányok bemutatkozó bálja lesz. A bál iránt ország-szerte, a vidéki társadalom körében is nagy az érdeklődés. A bál bizottság hivatalos órát minden hétköznap délután 5—7-ig Budapest, IV. Szerb-utca 23. földszint 13. szám alatt tartja, ahová a meghívó kérések személyesen, vagy levélben a név, társadalmi állás, családtagok és lakás pontos megjelölésével intézendők. Tekintve, hogy a meghívókat csak erősen korlátozott számban bocsájtották ki, ajánlatos eziránti igényeket a bál bizottsággal mielőbb közölni.

— **A nyomor jajsza.** A *Hajdu föld* tegnapi számában „A nyomor jajsza” című híreinkre a debreceni 11-ik honvédyalagezred távbeszélő százada szerdán 5000 koronát juttatott kiadónkhoz **Berki Gyuláné** részére, aki a legnagyobb nyomorban szenvedő. A derék katonák nemes példája bizonyára követésre fog találni a debreceni keresztény magyar társadalomban s az általunk megindított akció sikerrel fog járni. A jószívű emberek adományait kiadónk hirtelapilag nyugtázza.

— **Operaházi ének-művészek hangversenye.** N. Bodor Karola, a m. kir. Operaház szoprán énekesnője és Szentmihályi Tibor, az Opera hős tenoristája pénteken, szombaton, vasárnap este 9 órakor és vasárnap délután 4 órakor a Bikában hangversenyeznek. A kiváló művészeket Noseda Károly, a Nemzeti Zenede igazgatója kíséri. Belépti díj nincs. Asztalok a Bika főpincéjeinél biztosíthatók.

— **Jön: A világhírű 4 lovas.**

— **Maison Coralie a legszenzációsabb vigjáték pénteken az Omniában.**

— **Megszűnik a bécsi szökevények lapja.** Bécsből jelentik: A *Bécsi Magyar Ujság*, a Bécsbe menekült októbrista és kommunista hazaárulók és zsidók lapja az 1923 ik év végével kénytelen megjelenését megszüntetni. A szerkesztői hiába fordultak felhívással az előfizetőkhez, hogy igyekezzenek a lap fenntartásához alapot teremteni, az eredménytelen maradt, úgy hogy a lap valószínűleg Szilveszterkor fog utoljára megjelenni. A *Bécsi Magyar Ujság* volt egyike azoknak a magyargyalázó, a magyarság nemzeti újjáébredését aljas rágalomokkal teli hazudozó szenny-újságoknak, melyek legtöbbet ártottak a külföld előtt a magyar ügynek.

— **Jön: Páris grófnője III. és IV. része.**

— **Szövegek, barchetek, mosó árúk** minden elfogadható árban *Benyáts Emil* főtéri üzletében Debrecen, Tisza palota.

— **Jeles festőművészek** állandó képkiallítása, olcsó árak *Antalfy József* cégnél.

— **Papa, mama kérem, ugye a Jézuska** nekem is hoz képeskönyvet *Springer* bácsi könyvesboltjából.

— **Legszobbb karácsonyi ajándék** egy Kozmann fénykép. Műterem és öltöző állandóan kellemesen temporalva.

— **Megjelent a 39-es Naptár** rendkívül érdekes tartalommal. Debreceni katonák hősiességének egyszerű dokumentuma ez a könyv. Vegye meg minden volt 39-es, vagy hozzátartozója. Ára 3000 korona. Kapható lapunk kiadónk hivatalában, Piac-u. 59. szám, valamint minden könyvke-eskedésben és újságáránál.

— **Kellemes szórakoztatóhely** Royal nagy-kávéházban *Beiter Géza* színonikus zenekarával minden este 1/2 9-kor játszik.

— **Krisch Károly** Piac-utca 89., telefon 12—18. Raktáron tartok legtűzálóbb c-erépkályhákat, takaréktűzhelyeket, kandalókat. Elvállalok átrakást, tisztítást is.

— **Jön: Páris grófnője III. és IV. része.**

— **Jön: A világhírű 4 lovas.**

— **Dr. Öreg Béla és dr. Nagy János** ügyvédek irodájukat Kálvin- (volt Egyház-) tér 5. szám alá helyezték át. Telefon 8—93.

— **Jön: Páris grófnője III. és IV. része.**

— **Mesés könyvek, képes könyvek, társas játékok** legnagyobb választékban *Harmathyndl, Fűvészkerutca* 14.

— **Ondolás, fésülés, hajfestés, parókakészítés, kézapólas** *Ramminger* hölgyfodrász, *Varga-utca* 1.

— **Max Linder** pénteken az Omniában jön.

— **Vágott és hullott haját** legmagasabb árban vesz *Ramminger* hölgyfodrász, *Varga-utca* 1.

— **Kovács és Társa** női divatszalon újból *Püspöki palota, Hatvan-u. 1. II. udvar, földszint.*

MŰVÉSZET

Höchl Margit romantikus zongorasi. Ismétlésekbe esnénk, ha a debreceni pódiumokról sokszor hallott kiváló művész képességeiről, előadásának sokoldalúságáról részletesen beszámolnánk. A romantikus hangverseny, habár a műsor zene-történeti szempontból nem valami nagy következetességgel volt összeállítva, újszerűségével hatásosan emelkedett ki a sablonos programok közül. **Höchl Margit** interpretáló művészetének stílusa és nemes formaérzke szepben érvényesült a zeneköltészet romantikus remekeinek előadásában. Schuman C-dúr fantáziája, Chopin Nocturneja, Scriabine balkezes darabja és a Szent Ferenc legenda voltak a műsorok sikereiben legzadagabb részei. Zenei memóriája, mely Bach Sebestyéntől egészen a legújabbkori zeneköltőkig a költészet remekait talán egyfolytában is végig tudná vele játszani, ezáltal is bámulatremelő pontossággal működött. Ha igaz, hogy egyes hadvezérek, mint Napoleon és Mithridates hadseregüknek összes katonáit ismerték, ugy nem lehetetlen, hogy Höchl Margit is kívülről tudja az összes klasszikus darabokat. A kitünően sikerült hangversenynek egyetlen hibája a közönség körében veszedelmes fellépő influenzajárvány volt, melynek eredményeképpen a romantikusok aláfestéseit sok esetben a krakogások, köhécselek és a Cantique d'amour hangulatától erősen eltűtő wagneri orrfuvások szolgáltatták.

PALMA
kaucsuks talpvédő
és
kaucsuks cipősarok.

Előnyei!

Olcsóbb,
tartósabb
a bőrnél!
Védelem
hideg és
nedvesség ellen.
Cipésze fel-
erősíti

LEGIZLÉSESEBB
ajándéktárgyak
és cukorkák
Mikulásra
JOST cukrászdában
Kossuth-u. sarok

**Elsőrendű bevásárlási forrás
fűszer, bor és csemegékben**

KONTSEK GÉZA

DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 15. SZÁM.

Új üzlet!

Szenzációs olcsó árak!

GARAI

ÉS

TESTVÉRE

férfi ruházában a Bika-szálló épületében

20 olcsó napot rendez

rendez

és ezen napokon az összes őszi és téli árúinkat az edény előre haladta miatt melyen leszállított árban árúsítjuk ki, úgy, hogy hosszú

Bélelt télikabát kapható már 220.000-tól

Férfi öltöny 200.000 K-tól

Rövid télikabát melegen bélelve 180.000 K-tól

Fülszálka téli kabát 110.000 K-tól

Magános jó tartós nadrág 110.000 K-tól

A cégre kérem nagyon vigyázni!

Bika-szálló épület

SZENZÁCIÓS

Műsor:

Csütörtök: Dandin György, Parasztlécsüli (C) bűntet.

Az Apokalypsis négy lovasa. V. B. I. a néz virághírű regénye. A fő szerepben Alice Terry, Rodolpho Valeino, Josef Schukwald, Pomerry, Cernon. Az amerikai filmművészetnek a legnagyobb alkotása. A négy lovas a Háború, a Dögvész, a Nyomor és a Halál. Az Apokalypsis e négy lovasa száguld keresztül az emberiségen. Nyomukban könny és vér fakad. D: a tél után jön a tavasz. A leipori nyomorult emberhád a boldog és szép életet új akarással néz szembe a sok v. szedelemmel. A rendezés, a művészek játéka tökéletes. A kiállítás még amerikai m. retekben is esőtrangu. A jövő héten mutatja be két nagy debreceni mozgószínház.

Színházak és mozgószínházak közleményei

Csütörtökön C) bűntetben A parasztlécsüli, ezt megelőzőleg Dandin György Molière egyszerű vigjátéka kerül színpadra. Az opera előadás erősségei Volih, Timár, Bárdonyi, Krompachi, a vigjáték főszerepeit Roikó, Sós, Erdőd, Vertes, Rajz játsszák.

Pénteken úntépi előadás lesz a Csokonai színházban. Vörösmarty Mihály születésének évfordulójára egyik legjobb fordítását Shakespeare Lear királyát tűzte műsorra az igazgatóság. A címszerepet László Gyula alakítja. A többi főszerep Halassy Mariska, Páspóki, Erdőd, Unger, Rajz, Vertes, Csórnakóssy, Krompach, Sötét kezében van. Az előadás D bűntetben megy.

Apollo-mozgó

Frakk teszi az embert. Amerikai történet a felv. Főszereplők Martha Mansfield, Alfred Fearnle. Kísérő amerikai barbeszkek. Snuby kirándul. Tévés kapesolás Harold Loyddal. Snuby Afrikában.

Vigszínház-mozgó

Kizárólag felnőtteknek: A Living, Várkonyi, Vandori főszereplésével, dráma a hó és a jég birodalmáról és a kísérő műsor.

Omnia-mozgó

Rémület hajója szenzációs II. befutás

része (a tulvilág küldöttje) még csak ma az Omnia-ban.

A szezon vigjáték slágere Maison Coralie Max Linder főszereplésével holnap az Omnia-ban.

Meteor-mozgó

Csütörtökön: A megfagyott gyermek. Közvetlenül Timár I. a, a Csokonai-színház nemesszivű nagy műve. Zöjének ének kíséretével és Csomor Kató szavilásával. Összevétel a szegények karcásonyára fordították. Előadások 5, 7 és 9 órakor.

RESTEDES

Birkózók érkekezlele. Bacsó Pal elnök felhívja az összes egyesületek birkózószakosztályainak elnökeit és előadói, hogy ma, csütörtökön este 8 órakor a kerületi előadó lakásán, Széchenyi u. ca. 23. sz. alatt megjelenjenek szíveskedjenek.

Bűntet a fegyelmi bizottság. A kerületi bűntetbizottság fegyelmi bizottsága szerdán foglalkozott az az incidenssel, amely a DVSC-DTE bajnoki mérkőzés végén történt, amikor is Szolárszky II. arcát ütötte Forizst, míg Forizs visszaadta Szolárszkyt. A fegyelmi bizottság Szolárszkyt három hónapra, 1924. április 28 ig, Forizst másfél hónapra, március 20-ig tiltotta el a nyilvános szerepléstől.

Müller László ünneplése. A DKASE vasárnap meleg, bensőséges ünnep keretében bronzplakkal lepi meg Müller Lászlót, a DKASE vezető emberét, aki 1911. óta fáradságtalan buzgalommal dolgozott a DKASE felvirágztatása érdekében. Müller László most más irányú nagy elfoglaltsága miatt visszavonul a DKASE ügyeinek intézésétől s egyesülete ez alkalommal bronzplakkot nyújt a neki halála és elismerése jeléül.

Értéktözsdei árfolyamok (ezresekben)

Bankok:	Bankok:	Bankok:	Bankok:	Bankok:	Bankok:
Sosny. agrár 42	Királyalmos 50	Kistarcsoni 110	Fiumei 100	Pannónia 16	
Földművel 290	Viktória 400	Kühne 53	Temesi sz. 100	Török 100	
Érték 210	Franszdan 12	Győrffy 150	Fellen 85	Turul 100	
Hermes 71	Bányák és téglagy 12	Kaszab 100	Flóra 210	Unio színház 16	
Agár 71	Banxít 12	Kissling 20	Fővárosi sör 25	Vasut. vill. 40	
HSLavon 34	Bauxittrószat 460	Láng 147	Goldberger 90	Villányi 63	
Lloyd bank 20	Beosim 1025	Liprák 18	Schwindt 200	Wander 22	
Cseh 23	Borsoli 285	Gép és vasut 49	Halkezesk. 295	Zagyvapálya 46	
Magyar hit. 585	Lőrinczi 240	Magyar acél 220	Hung. mjt. 185		
Ingatlan 300	Cement 175	Mérleg 35	Juta 180		
Forgalmi 42	Unio 12	Bélg. fém 120	Kábel 100	Mercurfa 10.75	
Lej. 67	32. sz. v. á. 330	Motorgyár 120	Karton 90	Cserző 22	
Kor. hitel 26	Kohó 730	Ojom 27	Keglerich 18	Dharaszi 22	
Lezártak 97	István 58	Chandvir 120	Királyautó 13.5	Egy. fa 28	
Német 27	Köb. tégl. 12	Rex 14	Királysör 62	Pündergyár 19	
Diana 40.5	Drasche 300	Rima 95	Klein és Fia 11	Guttman 68	
Közp. Jelz. 16	Magnesit 1850	Roessemann 51	Keleti 38	Háza 172	
Városi 11.5	M. aszfalt 50	Rotmüller 22	Klotild 100	Honifa 105	
Merkur 23	Á. Kész. 2350	Seilich 102	Krausz 69	Körösb 8	
Nemz. bank 46	Kerámiai 120	Schuller 38	Polg. Sör 325	Kronberger 16.5	
Oszt. Hitel 143	Nagybát. 195	Tendlof 108	Ligeizsant 23	Lignum T. 90	
Keresk. 1190	Salgó 59	Vagyipár 35	Cukoripar 3290	Magy.-Am 27	
Hungaria 12	Ujlaki 243	Vagonygyár 78	Lámpa 210	Erdő 10	
	Urkányi 1525	Wörner 21	Auer 295	M. Loyd 110	
	Móri szén 65	Féneresek 33	Kender 90	Malomsok 13.5	
			Óstergyelő 217	Nemzeti 200	
			Pamut 215	Lichtig 12.5	
			Gammi 130	Ófa uj 541	
			Szalami 29	Rézbányai 150	
			Vasut forg. 180	Szalonia 72.5	
			Márosi petr. 100	Nasici 195	
			Mezőgazd. 635	Viktoria 10.5	
			Mezőhegy. 332	Zabolai 137	
			Interrexim 32	Zentai 170	
			Ocean 41	Közlekedési váll.	
			Olajipar 62	Adria 515	
			Pióbus 41.5	Atlantica 51	
			Püspöki 20	Közuti 40	
			Schwartzor 100	Városi 39	
			Star 45	Bur 28	
			Szikra 130	Déli vasu 99	
			Szegedi 310	Melter 345	
			Lukács 11	Levante 850	
			Szolnoki 11	Miskolci 100	
			Royal 100	Nova 126	
			Stummer 1450	Altamvasut 420	
			Telefon 161	Tröst 103	
			Temesi sör 100		
			Tokaji 43		

Elővételi jogok: Franklin ---, Angol-magyar ---, Stefanu n 45-51, Atheneum 120-140, Schuler ---23, Szegedi ken. 110-140. Ujannon bevezetett papirok: Wiener bank 103, Kissling 26, Móri szén 72, Fővárosi nyomda 36, Saj koadói 285, Corvin 355, Magyar általános faterm. 41, Györi textil 40, Just izzó 98.

KÖZLEMENYSÉG

Országos vásárok
December 9. Jászberény, Kiszujstlás.
December 10. Füzessabony, Nyiregyháza, Vajszió.

Magyar korona: 3.05
Zürichi zariát
Berlin 140 100 bi líra, Hollandia 218, Newyork 573/4, London 249, Paris 3085, Milano 2485, Prága 1690, Budapest 305, Belgrad 650, Buxarest 295, Bécs 80 1/2, Szofia 415.

Devizai 6 p. hiv. ár.
Dollár 20.00-21.50; francia frank 1120-1186, Svájci frank 3440-3660, cseh kor. 685-629, le 108-121, líra 835-950, dinár 225-239, neme. marka ---, osztrák korona 28 40-30.60.
Terményi t. zariát
A mai terményi t. zariát az irányzat gabonában lanya volt, egyebekben tartott. A forgalom körülbelül 50 vagont tett ki. Hivatalos árak: 76 kistiszavidéki buza 107000-108000, egyéb 106000-107000, 79 kistiszavidéki buza 109000-110000, egyéb 108000-109000, rozs 8000-81000, takarm. árpa 7200-7400, sörpára 7600-80000, köles 85000-90000, zab 79000-81000, tengeri 8000-82000, új tengeri 69000-70000, repce 190000-200000, korpá 43000-44000.

Értéktözsde
A mai tőzsdén úgy szólnak az összes papirok 5-10, sőt egyes esetekben 30 száza ékot is veszítettek árfolyamukból. A lanyhaság kiterjedt az összes piacokra, leginkább azonban a kizs. értékekben volt érezhető és jelentős árvesztések fordultak elő még a nehezebb papirokban is, sőt a nagyobb játékpapirokban is. Zárultkor a hangulat továbbra is vontatott, az irányzat lanya és a forgalom csekély. A koszt papz 2 fal, 2 hétvolcád.

Jó sikerrel fest

szőrméket, bőrk. ztyüket, mindenféle ruhákat minden színre: gyász-, exprez. munkák kívánt időre.
Hungária Keimefestő, Vegytisztító Gőzmosó Vállalat
Debrecen, Péterfia-utca 4. szán.
Tulajdonos: LIBÁNDY ANDOR.

Hirdetmény

Debrecen sz. kir. város faármegállapító bizottsága f. évi december hó 4-től kezdődőleg a N. irabranyon át beszerzett import hasab tűzfűfa irányarait a következőkben állapítja meg:
a) 10,000 kg. onként (vagononként) ab vasuti állomás 1.844 000 K.
b) 10,000 kg. onként (vagononként) ab fatelepe, viszonteladónak 1.444 000.- K.
c) mázsánként ab fatelepe aprítatlan állapotban 16,000.- K.
d) mázsánként ab fatelepe aprított állapotban 18,300.- K.
e) kg. onként aprított állapotban, kiskereskedőknél 211.- K.
Debrecen, 1923 december 4.
Zöld s. k., a faármegállapító bizottság elnöke.

Épület- és bútortvasalások, főzőedények kátrányfedőlemezek KOVÁCS GYULÁNÁL

Bika mellett sarkon.

1921-es fehér és vörös ó-bor a Gambinusban.

Kiadja: Hajdúföld Lapkiadó Vállalat.

M. kir. debreceni államépítészeti hivatal kincstári építmények építési és karbantartási osztálya.

Nyilvános árverési hirdetmény.

A m. kir. államépítészeti hivatal kincstári építmények építési és karbantartási osztályának tulajdonát képező alább felsorolt építési anyagok értékesítésére f. évi december hó 17-én délelőtt 10 órakor Nyirbátorban a m. kir. honvéd állomásparancsnokság hivatalos helyiségében nyilvános árverés fog tartatni a következő feltételek mellett:

1. 400,000 drb nagyméretű mészhomoktégla, átvehető Nyirbátorban Béni gyártelep és mezőgazdasági rt. telepén. Kikiáltási ára: 1000 darabonként 100,000 korona.

2. 24,000 darab géppel préselt francia horgolt cserép, átvehető Nyirbátor vasuti állomás mellett kirakva. Kikiáltási ára 100 darabonként 42,400 korona.

3. 850 darab préselt gerinc cserép, átvehető Nyirbátor vasuti állomás mellett kirakva. Kikiáltási ára 10 darabonként 12,340 korona.

4. 46,500 kilogramm portland-cement, átvehető Nyirbátor vasuti állomás melletti kincstári deszkaharaktól. Kikiáltási ára q ként 28,500 korona.

5. 9 m³ hajópadló, elsőosztályu, 23 cm. egyoldalán gyalult, a szokásos méretek keretén belül tetszés szerinti hosszban, átvehető Nyirbátorban Mándi és Goldstein fatelepe. Kikiáltási ára m³-ként 360,000 korona.

6. 1.2 m³ lécz, elsőosztályu, 4/6 cm. vastagságban, a szokásos méretek keretén belül tetszés szerinti hosszban, átvehető Nyirbátorban Mándi és Goldstein fatelepe. Kikiáltási ára m³-ként 310,000 korona.

7. Az anyagok a jelzett helyeken, az árverést megelőzőleg, bármikor megtekinthetők.

8. Az anyagok a legmagasabb árat ígérőknek fognak eladatni, de semmi esetre sem a kikiáltási áron alól.

9. A vételár az árverés megejtése után legkésőbb 48 órán belül kifizetendő.

10. Résztvevők tartoznak az árverés megkezdése előtt, a vételi szándék komolyságának bizonyítékként 2,000,000 korona óvadékat letenni, mely összeg vétel esetén vevőre a vételárba be fog számíttatni.

11. Vevő a teljes vételár után 3% forgalmi adót tartozik fizetni.

12. Vevő köteles a megvett anyagot az árverés napjától számított legkésőbb 15 (tizenöt) napon belül a helyszínéről saját költségén elszállítani. Tizenöt nap leteltével az elszállítatlan anyag még visszamaradó mennyisége után a vételára értékének megfelelőleg minden napra 3% kötbér fizetendő, illetőleg a visszamaradt anyagmennyiség csakis 3% kötbér ellenében fog kiadatni.

Kelt Debrecen, 1923 december hó 3-án.

Gáthy Pál s. k.,
építési osztály főnöke.

Pilisi József s. k.,
érvényesítő számvizsgáló főnöke.

Nehéz az élet!

Jó ruhába járni gondot ad, olcsón beszerezni tessék VÉGHEZ menni, hol kevésbé használt uri ruhák eladása, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése Vár-utca 2. sz. (Zenédével szemben).

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szóig 200 kor., minden további szó 20 K. Vasár- és ünnepnapokon 10 szóig 300 K., minden további szó 30 kor. Vastagabb betűből szedett szavak kétszeresen számítatnak

LEVELEZÉS

Egy gazdász komoly szándékkal ismeretséget kötne olyan urleánnyal, vagy fiatal övegygyel, aki kisebb birtokkal rendelkezik. Leveleket „Boldogság” jellegre a kiadóba kérék.

AJÁNLAT

Megbízásokat Budapestre magán- és kereskedelmi ügyek pontos és gyors elintézését elvállalja nyugalmazott főtisztviselő. Cim a kiadóhivatalban.

Butorozatlan szoba, külön konyha, pince urinőnek, házaspárnak kiadó.

Bálint József asztalosnál

butorok, konyhaberendezéscs raktáron. Csapó utca 67. szám.

KERESLET

Jó írású és jól számolni tudó kisasszony írásbeli teendők elvégzésére felvétetik, sajátkezüleg irt ajánlatok személyesen adandók át Fővárosi János fűszer- és csemegeüzletbe.

Kulcsár

kerestetik magtár és anyagraktár kezeléshez; csakis nagy gyakorlatu, szorgalmas egyének pályázzanak. Fizetés egyezség szerint. Bérghazdaság Fővárosi, u. p. Szentmargitapuszta, Szabolcs megye

Bognárt

keresünk nagy bérghazdaság részére konvenció mellett. Híntő- és asztalosmunkát érték előnyben. Fizetés egyezség szerint Bérghazdaság Fővárosi, u. p. Szentmargitapuszta, Szabolcs m.

ELADÁS

Egy tejesen új kocsi-bunda eladó. Orosz, Piac u. 68. I.

Eladó

schopp utazóbunda, antik óra f. kete márványból, rugósmadracu ágy, állótükör Károly Ferenc József ut 6. sz., balról. Megtekinthető délután 2-től 4-ig.

Vastakarékthely használt, de jókarban levő, megbízásból eladó Bészler és Dávid vaskereskedésében, Piac-u. 7.

Kátrányos fedélpapír Federit bőrlemez

Bészler és Dávid vaskereskedésében

a Kossuth-szobor mellett.

Tulajdonos: DAVID JAKAB.

Kályhák fa- és szénfűtésre, tornyos és sztal alakúak,
Takarékthelyek
Füstcsövek minden méretben
Konyhafelszere és és háztartási cikkek.
Zománcozott lemez edények.

Lőpor és mindennemű vadászati cikkek nagy raktára.

Tóth Gyula

vasnagykereskedése.

Városház sarok, Telefon 29.

Szardíniák Thon-hal Humár Kaviár Pástétomok
Telefon Huskrémek 70 Gombakonserv Alapítva 1823. Sajtók, likőrök s.b.

CSANAK JÓZSEF R. Rt. Fűszer és csemege üzletében

Nagyválaszték női-, férfiruha és kabátszövetekben

barchetok, flanelok, zefirek, vásznak, harisnyákban és mindennemű rövidárúknban a legolcsóbb napi árak mellett

Nádudvary Lajos

cégnel

Ferencz József-ut 26. sz.

Öntött és sajtolt

Butorveretek

Nickelezett réz és lackozott

Lőszergyári veretek

legjutányosabban

Bészler Lajosnál

Széchenyi-u. 2.

Karácsonyi — Újévi ajándékok

Parfüm — Manikür — Fésűkazetták
Legfinomabb Kölni- és Toiletvizek
Szappanok, Diszhajtók, Hajcsattok stb.
legolcsóbban beszerezhetők a

Korzó Drogueriában, Piac-utca 42. szám.

Rózsa Áruház

december 25-ig

Karácsonyi vásárt rendez

leszállított árak mellett.

Fekete posztókabát 250.000 koronától
Színes velour kabát 350.000 koronától
Színes velour kabát, prémés 500.000 K-tól
Barsony kabát, hosszú 600.000 koronától
Plüs kabát karakül, hosszú 400.000 K-tól
Szörme sportkabát 650.000 koronától
Szörmekabát, hosszú 900.000 koronától.
Ruhák, kalapok, boák remek választékban.

MIKULÁSRA meglepetéseit

Bódogh László

cukrásznál szerezze be!

Nagy választék bonbonokban, savanyucukorkák, desszertek, csemege és teasüteményekben, — friss tejszínhab állandóan

Ne menjen senki kész ruhaüzletbe, hanem essen Péterfia-u. 42. szám alá

TEGDÉS JÁNOS-hoz

ki karácsonyig 260,000 koronától saját szövetjéből mérték után készít férfifőttyöket. Női és katonaruhák olcsón, fordításokat legolcsóbban. Tisztviselőknek napi árból 30 százalék engedmény!

Száraz, hulladék

Tüzifa

napi árú olcsóbban kapható

Jancsó Kálmán és Társai

asztalosárnyagában

Debrecen, Barci-u. 3. szám.

Legkisebb rendelés hazaszállítva 5 mázsa.

Asztalos tanulókat felvesszünk
Telefon 10-35.

Zománcos öntött vasedények, épület- és butorvasalások

BAKOS vasüzletében

Csapó-utca 88. Telefon 6-20.

Szirek András

uri és egyenruha szabó.

Divatos angolszövetek raktára.

Szent-Anna-utca 1. Telefon 509.